
Obra Social "la Caixa"

DOCUMENTACIÓ RELATIVA A L'OBRA SOCIAL DE "la Caixa"
corresponent a l'exercici 2013

Memòria d'activitats i Informació Financera
de l'Obra Social de "la Caixa"

ÍNDEX

- **Memòria d'activitats de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013**

- **Informació Financera de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013**
  - Liquidació del pressupost l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013
  - Pressupost l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2014
  - Balanços de situació l'Obra Social de "la Caixa" a 31 de desembre de 2013 i 2012
  - Notes a la Informació Financera de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013

Memòria d'activitats de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013

Programes Socials

La lluita contra la desocupació i la creació d'oportunitats laborals, abordant aquestes problemàtiques des de diferents angles i perspectives —des de la inserció laboral complementada amb la formació, fins al foment de l'emprenedoria—, es mantenen com a prioritats. L'any 2013 aquesta acció es va materialitzar en 14.638 insercions laborals, un 39,36 % més que en el darrer exercici, en el qual es van dur a terme 10.504 insercions. **Incorpora** situa primordialment la seva acció en la integració laboral de persones en risc d'exclusió. Un total de 9.869 insercions encaixen en aquest perfil, tot i que també s'actua amb persones que presenten algun tipus de discapacitat. D'aquest col·lectiu, 4.769 persones van accedir a una oportunitat laboral en l'exercici passat.

Un conjunt integrat per 26.800 empreses ha fet possible la inserció laboral de 67.771 persones des que es va posar en marxa aquest programa el 2005. Durant el 2013, Incorpora va posar un èmfasi especial en la relació i els vincles amb aquestes empreses i amb les entitats socials, a través de jornades específiques dirigides a tècnics d'inserció laboral, empresaris i entitats socials. En aquests espais de debat es va treballar la creació de sinergies conjuntes.

Si hi ha un programa de l'Obra Social que posa en relleu el sentit de l'anticipació, la cultura d'aliances i el treball cooperatiu braç a braç amb les entitats socials, aquest és **CaixaProinfància**. La intervenció en la lluita i la prevenció de la pobresa i la marginalitat infantil es va fer extensiva a 58.242 beneficiaris, infants i les seves famílies respectives, durant el 2013. En l'exercici anterior, el nombre de beneficiaris havia estat de 56.941.

Fundació de l'Esperança

L'Obra Social ha fet un pas més, amb la creació de la Fundació de l'Esperança, per part de la fundació instrumental de l'Obra Social, la Fundació "la Caixa".

La Fundació de l'Esperança té la seu al barri Gòtic de Barcelona, des d'on desenvolupa les seves finalitats, orientades a aprofundir en la proximitat i l'atenció a través de l'acció social directa. Aquesta atenció personalitzada complementa la que es desenvolupa en coordinació amb entitats del tercer sector, i es manté en sintonia amb la detecció i la diagnosi de les necessitats transmeses des de l'extensa xarxa d'oficines financeres de CaixaBank, que, per la seva capillaritat, exerceixen de baròmetre d'alta fiabilitat per al mesurament de necessitats emergents.

En el marc de la Fundació de l'Esperança, durant el 2013 va destacar la reobertura, en la seva ubicació tradicional, de la Casa de Recés (Casa de Retiro), obra social desenvolupada juntament amb la Congregació de Nostra Senyora de l'Esperança. El centre acull temporalment dones d'entre 18 i 25 anys en situació de vulnerabilitat social. Al final del 2013, hi havia acollides 21 joves que han iniciat processos personalitzats d'atenció integral amb l'objectiu d'assolir les capacitats necessàries per facilitar la seva emancipació i inserció social i laboral. Es tracta d'un model d'intervenció molt similar al desenvolupat per programes com Incorpora o CaixaProinfància, fonamentats en una visió global que, a més d'innovadora, demostra que és eficient a l'hora de fer possible la sortida del cercle de l'exclusió.

Els programes de l'Obra Social dirigits a garantir l'accés a una llar digna van fer el 2013 un important salt quantitatiu. Habitatge Assequible va lliurar 703 pisos nous a joves menors de 35

anys i a persones més grans de 65, completant pràcticament les previsions inicials, quan es va llançar el programa amb l'objectiu d'aconseguir els 4.000 habitatges per a aquests col·lectius. D'altra banda, Lloguer Solidari, d'incorporació més recent, va donar 1.491 habitatges, la renda mensual dels quals subvenciona l'Obra Social en el 50 %, i també està a punt de complir l'objectiu de situar al mercat de lloguer 4.200 pisos socials.

La gent gran pren la iniciativa

Seguint les línies del pla estratègic del programa Gent 3.0 que promou el foment de l'envelliment actiu i la plena integració de les persones grans en la societat, el 2013 es van engegar un seguit d'accions, amb la col·laboració de la Creu Roja, orientades a abordar situacions de solitud no desitjada, amb una experiència pilot en quatre municipis catalans.

El 2013 les propostes del programa Gent 3.0 van arribar a 16.231 activitats, en les quals van participar 734.434 persones, xifra sensiblement superior a la dels beneficiaris el 2012, gràcies a la dinàmica exponencial de les iniciatives promogudes pels usuaris dels 598 centres de gent gran on es duu a terme el projecte.

Els centres s'han convertit en el motor real d'una experiència col·lectiva que està fent possible que aquests evolucionin des d'una tradicional concepció com a espais reservats a persones grans fins a esdevenir espais intergeneracionals que actuen com a veritables dinamitzadors socials.

El 2013, a més, es va consolidar la línia de recerca científica i intervenció directa amb grups terapèutics de familiars i cuidadors de malalts d'Alzheimer. Aquest projecte, iniciat el 2012, s'estén ara a tot l'Estat, i els seus resultats es donaran a conèixer durant el primer trimestre del 2015.

Aquesta investigació s'emmarca en la voluntat de l'Obra Social de mesurar els fruits dels seus projectes, com també ho fa l'estudi a l'entorn de l'efectivitat del programa d'atenció integral a persones amb malalties avançades. Un treball d'anàlisi empírica entorn d'aquest ha posat de manifest que l'acció psicosocial sobre aquests pacients, com també sobre les persones cuidadores, gairebé sempre familiars, comporta una millora real del seu estat. Al llarg del 2013, els 29 equips d'atenció psicosocial del programa van atendre 13.592 pacients i 18.907 familiars, tant als hospitals com als domicilis. Aquests paràmetres són lleugerament superiors als 12.422 pacients i 17.468 familiars que van rebre atenció i suport en el transcurs de l'exercici anterior.

Les dificultats, tensions i problemàtiques derivades de la crisi econòmica han agreujat la situació a les zones menys desenvolupades del planeta. En aquest sentit, l'**Àrea Internacional** de l'Obra Social, que des del 1997 incideix en l'impuls de projectes de desenvolupament i cooperació, va donar suport l'any passat a 24 nous projectes implementats en 17 països. Des que es va iniciar del Programa de Cooperació Internacional, es comptabilitzen un total de 514 projectes impulsats en 62 països del món. Cal sumar-hi el compromís de l'entitat amb la immunització infantil en països en vies de desenvolupament, un projecte que el 2013 va tenir a Hondures i Nicaragua, amb un xifra estimada de 118.000 infants immunitzats en ambdós països, dos dels seus punts d'actuació més rellevants. En total, l'Obra Social ja ha fet possible la vacunació de dos milions d'infants.

Violència: Tolerància Zero

El programa de prevenció de la violència de gènere de l'Obra Social continua estenent les seves accions de sensibilització, educatives i de conscienciació a escolars, docents i la societat en general. Paral·lelament, teixeix una xarxa de suport a les víctimes per oferir-los atenció psicosocial com un recurs que els ha de permetre superar les situacions de violència i

maltractament viscudes, i al mateix temps les ha d'orientar vers la represa de les seves vides. El nombre total de dones que van participar en el programa el 2013 va ser de 1.364. Des de l'inici del programa el 2009, la xifra de víctimes ateses s'eleva a 3.162.

El programa es complementa, a més, amb l'atenció a altres situacions de violència que pateixen altres col·lectius vulnerables, com ara els infants i la gent gran. En aquest sentit, s'han impulsat accions de formació dirigides a professionals que treballen en l'entorn d'aquests col·lectius tant en el camp de la detecció com en el de la intervenció. El 2013, van participar en aquests tallers 570 professionals en l'àmbit de la detecció, i 157 en l'àmbit de la intervenció. Des del 2012 s'han format un total de 852 especialistes.

CiberCaixa Hospitalàries

Durant el 2013 s'han renovat els convenis marc de col·laboració amb els hospitals i centres de salut que acullen les ciberCaixa Hospitalàries. Ha estat un any de balanç per a aquestes instal·lacions que incideixen en la minoració dels impactes causats per l'atenció mèdica i clínica en els pacients infantils, oferint atenció psicosocial als més petits i a les seves famílies.

Les 66 ciberCaixa hospitalàries —61 de pediàtriques i 5 de mixtes, aquestes darreres amb adults i infants indistintament— han atès un total de 153.971 persones, 116.114 de les quals eren beneficiaris infantils i juvenils i 37.857 adults. El programa proporciona atenció també als familiars durant el 2013, atenció que s'ha fet extensiva a 39.972 persones.

En aquest procés de renovació dels convenis, es promou també una reflexió al voltant de la necessitat d'adaptar aquest servei a les noves dinàmiques, als nous usos i als canvis que es produeixen en el sistema de salut amb relació a l'atenció pediàtrica als hospitals. Un procés que culminarà el 2014. Hi ha, però, alguns elements de canvi sobrevinguts que el servei ha d'afrontar, com ara l'extensió de la condició de pacients pediàtrics fins als 16 anys, que comportarà redimensionar els equipaments per atendre pacients adolescents. En paral·lel a aquest fet, les ciberCaixa Hospitalàries treballen també amb grups de voluntaris per dinamitzar els espais de les ciberCaixa en horaris com més amplis millor.

Estudis socials

L'Obra Social està sempre atenta a qüestions d'actualitat i promou el debat de fons i la reflexió a través de la seva Col·lecció d'Estudis Socials. El 2013, se'n va publicar el volum 36, *El dèficit de natalitat a Europa. La singularitat del cas espanyol*, que analitza les particularitats de la baixa i tardana natalitat a Espanya, destacant que en aquest sentit el país està a la cua d'Europa, encara que són poques les dones en edat reproductiva que renuncien a la maternitat. Aquest descens es deu a la renúncia al segon i tercer fills, consolidant la tendència progressiva al fill únic i introduint com un dels factors d'inestabilitat en la presa de decisió de tenir fills el de l'estabilitat laboral i econòmica, així com els obstacles per a la conciliació de la vida laboral i familiar.

Programes Educatius

L'oferta educativa de l'Obra Social dona suport a la formació dels joves, posant a la seva disposició projectes, recursos i activitats que els permeten créixer tant en el seu desenvolupament curricular com en el personal. D'una manera especial facilitant l'adquisició de competències i coneixements, però també reforçant la consecució de valors i hàbits. L'Obra Social també aposta per l'impuls a la formació d'excel·lència i de talent amb els seus programes de beques. En aquest àmbit, durant el 2013 es van concedir les primeres 40 beques de doctorat en centres acreditats amb la distinció Severo Ochoa, credencial atorgada pel Ministeri d'Economia i Competitivitat als millors centres de recerca del país.

Recollint una trajectòria de suport a la comunitat educativa amb més de quaranta anys d'experiència, l'any 2012 l'Obra Social va concentrar tots els recursos pedagògics en el seu projecte **eduCaixa**. Es tracta d'una proposta global de continguts que actua com a eina facilitadora de recursos per a alumnes, docents, associacions de pares i mares i professionals de la comunitat educativa. Els objectius d'aquesta plataforma s'orienten a la promoció i el creixement personals, fomentant hàbits saludables, l'educació en valors, la sensibilització social, la divulgació i difusió de l'art i la cultura, les vocacions científiques i la promoció d'actituds emprenedores.

L'activitat d'eduCaixa es va consolidar plenament durant el 2013, registrant una taxa de creixement del 49 %, fins a assolir una xifra total de 1.684.208 usuaris. Aquest increment de gairebé 554.000 beneficiaris sobre l'exercici anterior va evidenciar el potencial de creixement i expansió del projecte. L'augment va ser encara més remarcable tenint en compte el nombre d'escoles que van utilitzar algun dels recursos oferts per eduCaixa. El 2013 les escoles beneficiàries van ser un total de 6.591, és a dir, 2.606 més que en l'exercici anterior.

Professors i alumnes tenen al seu abast una àmplia oferta de recursos i projectes adaptats per nivells i amb una gran varietat d'enfocaments, per tal que els docents els puguin aplicar tant dins les aules com a fora. El 2013 el nombre de visites al portal eduCaixa es va triplicar amb relació a les del 2012, fins a assolir 344.851 visites. «El mar a fons», CaixaEscena, *Romanorum Vita* i Xplore Health, entre d'altres, van incrementar exponencialment el seu ús amb relació a l'any anterior, fins a registrar el 2013 un total de 511.537 visites.

L'activitat educativa impregna la totalitat dels programes de l'Obra Social, per abraçar, a més dels recursos físics i de l'ampli ventall d'activitats educatives i tallers, la programació desenvolupada als centres CaixaForum i CosmoCaixa, els concerts escolars i les activitats que acompanyen les exposicions itinerants.

Un dels exemples d'aquests recursos físics i activitats incorporats més recentment, en sintonia amb la meta d'aconseguir desvetllar vocacions per a l'emprenedoria, són els vinculats al projecte Joves Emprenedors, que posa a disposició dels centres escolars tres eines diferenciades: el KitCaixa Economia (material que introdueix els alumnes d'ESO, batxillerat i cicles formatius en conceptes bàsics sobre economia i finances), el KitCaixa Joves Emprenedors (fomenta actituds i habilitats emprenedores entre els joves) i el CaixaLab Experience (un laboratori interactiu a Caixaforum Barcelona que convida, sota la guia i tutela dels monitors de l'espai, a cultivar l'esperit emprenedor dels joves i visitants del centre).

Els continguts d'eduCaixa creixen, es renoven i s'actualitzen de manera contínua. Un d'aquests nous recursos incorporats el 2013 és el KitCaixa Hàbits Saludables, adreçat a l'alumnat d'educació infantil i dissenyat amb la col·laboració de la Fundació SHE (Science, Health and Education), sota la direcció del cardiòleg Valentí Fuster, director general del Centre Nacional

d'Investigacions Cardiovasculars de Madrid i director de l'Institut Cardiovascular de l'Hospital Mount Sinai de Nova York.

En la línia de potenciar les vocacions científiques s'emmarca la proposta del Labo CosmoCaixa, tallers de recerca biomèdica (a l'entorn de la sida o del desenvolupament de fàrmacs) que es poden dur a terme tant als centres propis de la Fundació com a l'aula.

El 2013 l'Obra Social va lliurar per primer cop 40 beques associades als 8 centres distingits amb el segell d'excel·lència Severo Ochoa, atorgat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat. En la segona convocatòria, el nombre de centres destinataris s'ha ampliat a 13, ja que també s'han elevat fins a aquesta xifra els centres distingits. Tots rebran alumnes becats per l'Obra Social "la Caixa", quatre per a cadascun dels centres científics excel·lents esmentats.

A més de les beques de doctorat en centres d'excel·lència, durant l'any 2013 el programa de beques de "la Caixa" en va lliurar 25 per completar un doctorat en universitats espanyoles i 115 beques per cursar estudis de postgrau a l'estranger, concretament a l'Amèrica del Nord, Europa i Àsia.

Una altra novetat relacionada amb el programa de beques de l'exercici passat va ser la realització d'un estudi extern per avaluar l'impacte de les beques de postgrau a l'estranger concedides per "la Caixa". Un equip d'investigació de la Universitat Pompeu Fabra va dur a terme aquesta anàlisi.

Des del 1982, **el programa de beques de la Fundació "la Caixa"** ha proporcionat oportunitats formatives a un total de 3.949 estudiants, que han pogut disposar de la tutela i el suport econòmic necessari per poder estudiar en els millors campus universitaris del país i de l'estranger. L'estudi esmentat va mesurar, específicament, l'impacte de les beques per estudiar a l'estranger.

Les conclusions de l'anàlisi són clares: la mobilitat és un element que genera riquesa i coneixement. L'estudi demostra que en comparació dels estudiants que no han pogut accedir a una formació a l'estranger, els estudiants que han disposat d'una beca de "la Caixa" presenten uns índexs de productivitat científica i una contribució a la riquesa del país sensiblement superiors.

Programes de Ciència, Investigació i Medi Ambient

Difondre el coneixement científic des de tots els àmbits, despertar l'interès per la ciència i les vocacions científiques, i apostar per prioritzar la recerca innovadora d'elevat impacte social, en línia amb els reptes i les necessitats emergents de la societat, són els tres pilars sobre els quals s'assenten els programes de ciència, recerca i medi ambient de l'Obra Social "la Caixa". En aquest terreny, a més, l'any 2013 l'entitat ha fet un salt qualitatiu rellevant en el seu procés d'internacionalització, per situar l'Obra Social "la Caixa" en el camí de convertir-se en entitat de referència europea en la connexió entre la ciència i la societat.

El 2013, els programes de ciència i recerca van rebre el reconeixement de la Unió Europea a través de la Comissió Europea, que va seleccionar el projecte RRI Tools i el va dotar amb un finançament de 6,9 milions d'euros. Liderada per l'Obra Social "la Caixa", aquesta iniciativa es du a terme amb el concurs de 26 institucions europees implicades en el foment de la recerca i la innovació responsable per a la societat.

Aquesta tendència i aquesta evolució impregnen els programes de ciència, recerca i medi ambient, fonamentats en una xarxa de complicitats que van des del CSIC fins a les principals universitats i institucions científiques del país, passant per entitats que lideren la recerca en els

campes de la biomedicina, salut global, oncologia, envelliment i malalties neurodegeneratives (Alzheimer i esclerosi múltiple, entre d'altres), o projectes mediambientals d'abast global com ara ClimaDat, la xarxa de mesurament dels paràmetres que influeixen en el canvi climàtic.

Amb l'objectiu de contribuir a l'extensió i l'increment de l'interès per la ciència i la cultura científica com a brou de cultiu de l'avenç de la societat, l'Obra Social impulsa un ampli ventall de propostes i iniciatives, entre les quals el 2013 van destacar les exposicions *L'Àrtic es trenca i Mediterrani*, l'expansió continuada de les plataformes educatives de www.ciudadciencia.es i www.elmarafondo.com i les plataformes de reflexió www.bdebate.org i www.ecotendenciasCosmoCaixa.org.

El 2013 també es va perfilar la reorientació de les activitats del programa Ciència en Societat a Madrid, fruit del traspàs de les activitats del Museu de la Ciència CosmoCaixa, a Alcobendas. Això va permetre repensar, reformular, traslladar i reconduir a nous espais part de les activitats, incrementant-ne i diversificant-ne l'oferta. En aquest sentit, destaca la posada en marxa d'una sèrie de col·laboracions singulars, com el conveni signat amb la Fundació Telefónica, l'aliança amb el Planetari de Madrid i la itineració, durant tot el curs escolar, de Labo CosmoCaixa.

Aquest exercici també va servir per fer reflexió i balanç dels programes d'investigació de l'Obra Social en els àmbits de ciències de la vida i salut, i en els de ciències socials i humanitat. Al llarg del cicle 2007-2013, l'Obra Social va donar suport de manera sostinguda a bona part dels projectes líders en la recerca a Espanya, i hi va dedicar més de 88 milions d'euros. Una mostra d'aquest compromís i dels avenços que això suposa ha estat la publicació a la prestigiosa revista *The Lancet* dels resultats del projecte de recerca liderat pel cap del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Institut Català d'Oncologia, Rafael Rosell, pioner en els estudis moleculars dels tumors de pulmó.

Aquesta línia de treball s'intensifica amb la convocatòria de les ajudes a la recerca **RecerCaixa**, que el 2013 va donar suport a 25 nous projectes impulsats per equips d'investigadors de les universitats públiques catalanes d'entre un total de 362 candidatures presentades. Dels treballs desenvolupats en convocatòries anteriors, en destaca la publicació a la revista *Cell* de les conclusions de la investigació del Dr. Marc Claret, de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS), a l'entorn del paper de la fusió mitocondrial hipotalàmica en el control de la gana i el pes corporal.

Pel que fa als programes de medi ambient, el 2013 va ser l'any de la culminació del procés d'implantació de la xarxa ClimaDat, composta de vuit estacions pioneres de mesurament dels diferents paràmetres reveladors del canvi climàtic en espais naturals singulars i emblemàtics. La protecció dels parcs naturals, en el marc d'un projecte que, a més, dóna prioritat a la contractació de persones en risc d'exclusió per al desenvolupament dels treballs de conservació, es va sumar, un any més, a l'esforç de l'Obra Social per contribuir a la sostenibilitat del nostre país.

Programes Culturals

Els programes culturals de l'Obra Social "la Caixa" mantenen un rumb i una exigència constants amb l'objectiu de posar a l'abast dels públics de totes les edats i tots els nivells de formació el màxim nombre possible de formes d'expressió de la cultura, entesa com un instrument cabdal per al creixement de les persones i l'avenç de la societat.

En aquest viatge, adquireixen cada cop més pes i rellevància les activitats educatives vinculades a la programació cultural, tant la que es desenvolupa als mateixos centres CaixaForum com la que es fa a través d'exposicions itinerants. L'objectiu és contribuir a una millor comprensió de les propostes, siguin exposicions, concerts, cicles de conferències o tallers. Les iniciatives, en aquest

sentit, estan concebudes per generar l'hàbit del consum cultural entre un públic com més ampli millor. I tot això, amb la voluntat permanent de buscar l'excel·lència en els continguts.

Aquesta exigència permet posar a l'abast dels ciutadans i ciutadanes projectes rigorosos i complexos, com l'exposició dedicada a la civilització sumèria *Abans del Diluvi. Mesopotàmia 3500-2100 aC.*, al costat de propostes més amables, com la dedicada al geni pioner de la cinematografia Georges Méliès.

Durant el 2013, els centres **CaixaForum** van rebre 2.045.222 visitants, una audiència atreta per propostes tan variades com les dirigides a una millor comprensió dels codis i llenguatges de l'art contemporani o a la valoració dels grans mestres de la pintura, amb una atenció especial als creadors que han influït decisivament en la història de l'art durant els segles XIX i XX. En aquest àmbit, ha destacat, per exemple, el projecte *Art, dos punts*, que explora el concepte de modernitat i la seva relació amb l'avantguarda a través de les col·leccions d'art contemporani de "la Caixa" i del MACBA; o, en el pla contrari, la gran exposició dedicada a Camille Pissarro, un dels primers impressionistes.

La fotografia i el cinema han estat també objecte d'atenció a través de la mostra *Seduïts per l'art*, que ha suposat la primera col·laboració amb la National Gallery de Londres. D'altra banda, l'exposició *Japonisme. La fascinació per l'art japonès* ha proporcionat claus per entendre millor l'eclosió i la vitalitat del modernisme des de la influència que l'art oriental va tenir sobre aquest moviment en totes les disciplines: pintura, escultura, arts decoratives, arquitectura, etc.

Entre les exposicions coproduïdes amb altres museus i col·leccions, ha destacat *Mòmies egípcies. El secret de la vida eterna*, impulsada juntament amb el Rijksmuseum van Oudheden de Leiden (Països Baixos), que ha batut el record de visitants a CaixaForum Palma i ha itinerat, a més, pels centres de Lleida —on es va estrenar— i Tarragona. Aquest any seguirà el seu periple per Girona i Saragossa. També ha tingut una acollida excel·lent el recorregut per la tradició paisatgística de la pintura catalana emmarcat en la mostra *Rusiñol, Monet, Gauguin, Sunyer. Paisatges a la col·lecció Carmen Thyssen-Bornemisza*, que ha visitat Girona, Tarragona i Lleida.

Els continguts itinerants han permès estendre la difusió cultural més enllà dels límits físics dels centres propis. En aquest sentit, les **exposicions itinerants** han aconseguit atraure 1.577.397 visitants.

Els programes culturals de l'Obra Social aposten també per iniciatives culturals d'impacte social, a partir d'experiències de creació i coproducció o donant veu a nous valors emergents en àmbits multidisciplinaris per tal que ofereixin noves mirades, lectures i interpretacions del fet artístic i creatiu. És el cas de *Migranland*, un projecte de teatre comunitari estrenat dins de la programació del festival Temporada Alta de Girona. El repertori incloïa, entre els actors protagonistes, un col·lectiu de persones immigrants de Salt. Sota la direcció d'Àlex Rigola, el Programa d'Interculturalitat i Cohesió Social de l'Obra Social "la Caixa" ha col·laborat en aquesta producció. L'espectacle ha donat veu a 14 immigrants per explicar la seva trajectòria vital. La dramatúrgia i la posada en escena empenyia els espectadors a convertir-se en immigrants, per fer-los viure una experiència en l'òrbita del teatre documental, que combina el viatge físic i l'emocional.

Un altre exemple de la capil·laritat dels programes i la seva extensió territorial són els concerts promoguts per l'Obra Social en les seves diferents modalitats. Els **concerts participatius**, que es van iniciar fa divuit anys amb *El Messies*, de Händel, van reunir durant l'any 34.242 espectadors. Després de l'estrena el juliol del 2012 del primer musical participatiu, durant el 2013 es va repetir l'experiència a CaixaForum Barcelona en el marc de la programació de les Nits

d'Estiu. Aquesta variant de concert participatiu ofereix un repertori més actual, amb partitures de George Gershwin, Stephen Sondheim, Cole Porter i Leonard Bernstein, entre d'altres.

D'altra banda, els **concerts escolars** plantegen produccions i repertoris guiats per apropar i introduir el públic en el gust per la música. Com a exemple, la recuperada producció, *El col·leccionista de paisatges*, que mostra com els compositors del segle XX han incorporat el sons de la natura a les seves obres, per crear climes i atmosferes sonores que els més petits també descobreixen d'una manera divertida i suggeridora. Van participar en aquests concerts escolars i les activitats que els acompanyen 113.409 espectadors, tots estudiants dels cicles d'infantil, primària i secundària, que van assistir a un total de 366 concerts. També el 2013 es van incorporar nous espectacles al repertori de produccions escolars, com per exemple *L'arva de Noè*.

El 2013 també va ser l'any de consolidació del programa DNit, que va prorrogar la bona acollida de la primera edició, amb motiu del desè aniversari de CaixaForum Barcelona. El centre va allargar durant tot l'any l'horari d'obertura dels divendres fins a les 23 hores, cosa que va fer possible incloure una programació multidisciplinària dedicada a mostrar les últimes tendències de la música electrònica, *performances*, instal·lacions interactives i espectacles de dansa, entre d'altres.

En el capítol de les grans aliances, l'Obra Social ha renovat fins al 2015 l'acord de col·laboració amb el Museo del Prado, que ha permès dotar el museu d'un nou pavelló adreçat al públic escolar que, a partir d'ara, acollirà les iniciatives vinculades al projecte «L'art d'educar». Amb relació a la col·laboració amb el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) per a la difusió conjunta de les col·leccions d'art contemporani, el 2013 va ser l'any de la internacionalització de la projecció d'aquests dos grans fons d'art contemporani. Així, l'exposició *La persistència de la geometria* ha viatjat fins a Mèxic, on es va exhibir al Museo Universitario de Arte Contemporáneo (MUAC).

També el 2013 es va estrenar el projecte Comisart, un nou programa per donar suport a comissaris emergents en l'àmbit de l'art contemporani. L'Obra Social "la Caixa" posa a la seva disposició els fons de la seva col·lecció per tal que els reinterpretin mitjançant discursos expositius innovadors que posteriorment s'exhibeixen a CaixaForum Barcelona.

De cara al futur, l'Obra Social "la Caixa", el Museu Nacional d'Art de Catalunya i la Fira de Barcelona, en col·laboració amb diferents administracions, han posat les bases que permetran crear, en l'àmbit de Montjuïc, un pol d'atracció cultural aprofitant la gran concentració d'oferta museística de la muntanya.

El 2014 serà un any de creixement en el nombre de centres culturals de l'Obra Social, amb la inauguració de CaixaForum Saragossa, les obres del qual van iniciar la fase definitiva el 2013, amb vista que s'incorpori ben aviat a la programació i la producció cultural de l'Obra Social.

L'OBRA SOCIAL EN XIFRES

(Milers euros)

	Liquidació exercici 2013	Pressupost exercici 2014
PROGRAMES SOCIALS	236.349	334.860
Inclusió social, laboral i financiera	109.716	152.892
Gent Gran i salut	24.855	39.074
Convivència i valors	4.095	6.715
Habitatge Assequible	6.252	16.542
Col.laboracions i ajuts	89.227	105.563
Altres social	2.204	14.074
PROGRAMES MEDI AMBIENT I CIÈNCIA	42.038	66.086
Centres propis	20.579	13.363
Medi ambient	11.119	29.670
Exposicions itinerants	8.842	14.345
Col.laboracions i altres	1.498	8.708
PROGRAMES CULTURALS	55.551	64.359
Centres propis	30.272	33.354
Exposicions itinerants	6.175	10.160
Música	8.280	4.124
Col.laboracions i altres	10.824	16.721
PROGRAMES EDUCATIUS I INVESTIGACIÓ	29.927	34.695
Beques	14.730	18.712
Recerca i educació	11.625	11.328
Col.laboracions i altres	3.573	4.655
TOTAL	363.865	500.000

Informació Financera de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013

Liquidació del pressupost de l'Obra Social de l'exercici 2013

PROGRAMES	EN MILERS D'EUROS
Programes socials	236.349
Programes medi ambient i ciència	42.038
Programes culturals	55.551
Programes educatius i investigació	29.927
Total	363.865

PER NATURALESA	EN MILERS D'EUROS
Inversió en immobilitzat	7.434
Despeses de manteniment de programes	356.431
Total	363.865

Pressupost de l'Obra Social de l'exercici 2014

PROGRAMES	EN MILERS D'EUROS
Programes socials	334.860
Programes medi ambient i ciència	66.086
Programes culturals	64.359
Programes educatius i investigació	34.695
Total	500.000

PER NATURALESA	EN MILERS D'EUROS
Inversió en immobilitzat	12.530
Despeses de manteniment de programes	487.470
Total	500.000

Relació d'actius i passius de l'Obra Social

a 31 de desembre de 2013, després de la liquidació del pressupost i abans de l'aplicació del benefici de "la Caixa" de l'exercici 2013, en milers d'euros

Actiu

	31/12/2013	31/12/2012
Circulant	416.016	428.866
Disponible	2	2
Altres comptes a cobrar	1.163	109
Compte a cobrar de "la Caixa"	414.851	428.755
Inversions Financeres (1)	212.129	207.729
Inversions Financeres	235.951	227.251
Fons Fluctuació Accions	(23.822)	(19.522)
Fix (2)	346.850	363.193
Immobilitzat	526.043	531.045
<i>Solars i immobles</i>	359.395	367.451
<i>Mobiliari i instal·lacions</i>	166.648	163.594
Fons d'amortització	(179.193)	(167.852)
<i>Immobles</i>	(111.314)	(103.194)
<i>Mobiliari i instal·lacions</i>	(67.879)	(64.658)
Total	974.995	999.788

Passiu

	31/12/2013	31/12/2012
Circulant	231.159	231.933
Despeses diferides a pagar (3)	65.674	78.251
Altres comptes a pagar	1.183	1.191
Fundació "la Caixa" (4)	164.302	152.491
Recursos Propis de l'Obra Social	743.836	767.855
Fons de l'Obra Social (5)	184.857	196.933
Reserves de l'Obra Social (6)	558.979	570.922
Total	974.995	999.788

Notes a la Informació Financera de l'Obra Social de "la Caixa" de l'exercici 2013

(1) INVERSIONS FINANCERES

El moviment hagut durant l'exercici 2013 ha estat el següent:

	Cost	fluctuació	Total, net
Saldo a 31 de desembre de 2012	227.251	(19.522)	207.729
Addicions i dotacions de l'exercici (Nota 2)	8.700	(4.300)	4.400
Saldo a 31 de desembre de 2013	235.951	(23.822)	212.129

Aquest epígraf conté majoritàriament les participacions accionaries en la societat depenent del Grup "la Caixa" **Foment Immobiliari Assequible, S.A.U.**, entitat que té com objecte la promoció de vivendes de lloguer a preus assequibles per a col·lectius amb dificultats per a l'accés al mercat de la vivenda.

Les addicions de l'exercici corresponen a nous desemborsaments pendents per a la promoció de nous habitatges (veure Nota 2)

<u>Càlcul del fons de fluctuació a 31.12.2013</u>	Milers d'euros
Valor comptable de la inversió	235.951
Fons propis estimats	212.129
Fons de Fluctuació constituït a 31.12.2013	(23.822)

(2) IMMOBILITZAT MATERIAL

El moviment hagut durant l'exercici 2013 ha estat el següent:

	Milers d'Euros				
	Saldo a 31 de desembre de 2012	Addicions i dotacions de l'exercici	Baixes de l'exercici	Traspassos i altres moviments de l'exercici	Saldo a 31 de desembre de 2013
<u>Immobilitzat material:</u>					
Solars i immobles	367.451	6.154	(3.166)	(11.044)	359.395
Mobiliari i instal·lacions	163.594	1.280	(570)	2.344	166.648
	<u>531.045</u>	<u>7.434</u>	<u>(3.736)</u>	<u>(8.700)</u>	<u>526.043</u>
<u>Amortització acumulada:</u>					
Solars i immobles	(103.194)	(8.380)	260	-	(111.314)
Mobiliari i instal·lacions	(64.658)	(2.939)	(282)	-	(67.879)
	<u>(167.852)</u>	<u>(11.319)</u>	<u>(22)</u>	<u>-</u>	<u>(179.193)</u>
Total net	<u>363.193</u>	<u>(3.885)</u>	<u>(3.758)</u>	<u>(8.700)</u>	<u>346.850</u>

Les addicions de l'exercici corresponen majoritàriament a les inversions necessàries realitzades en els diferents centres propis on l'Obra Social de "la Caixa" desenvolupa, a través de la Fundació "la Caixa", part de la seva activitat i també a les inversions realitzades, segons el pla anual d'obra, en la construcció del nou Caixaforum Saragossa i que finalitzaran en l'exercici 2014.

Els traspassos de l'exercici corresponen a l'import de 8.700 milers d'euros reclassificats a Inversions Financeres, que corresponen a les aportacions fetes durant l'any 2013 en la societat Foment Immobiliari Assequible, S.A.U. (veure nota 1).

L'immobilitzat material es valora inicialment pel seu preu d'adquisició i posteriorment es minora per a la corresponent amortització acumulada i les pèrdues per deteriorament, si n'hi hagués.

L'amortització es calcula mitjançant l'aplicació del mètode lineal en funció dels anys de vida útil estimada dels elements de l'actiu immobilitzat.

Els percentatges d'amortització anual aplicats linealment als diferents elements de l'immobilitzat material són els següents:

Descripció	Percentatge anual
Edificis	2
Mobiliari i instal·lacions	6 - 12

Els costos d'ampliació o millores que representen una prolongació de la vida útil dels béns, es capitalitzen com major cost dels mateixos.

(3) DESPESES DIFERIDES A PAGAR

En aquest epígraf del balanç, es registren els imports pendents de pagament a proveïdors i els imports compromesos en convenis i col·laboracions a 31 de desembre de 2013.

El detall dels imports més significatius a 31 de desembre de 2013 és el següent:

	<u>Milers d'Euros</u>
Convenis programes socials	36.941
Convenis educació i investigació	3.443
Convenis cultura	3.994
Press. Descentralitzat	3.790
Inversions	10.500
Altres despeses	<u>7.006</u>
	65.674

(4) FUNDACIÓ "LA CAIXA"

Aquest compte a pagar de l'Obra Social "la Caixa" correspon a la part de la subvenció concedida a la Fundació "la Caixa" per desenvolupar la seva activitat, que cobreix les despeses meritates al 31 de desembre de 2013 però pendents de pagament en aquesta data.

(5) FONTS DE L'OBRA SOCIAL

<u>Moviment del Fons de l'Obra Social</u>	Milers d'euros
Fons Obra Social a 01/01/2013	196.933
Aportació 2013	350.000
Recuperació inversions	1.789
Liquidació Pressupost 2013	(363.865)
Fons Obra Social a 31/12/2013	184.857

(6) RESERVES DE L'OBRA SOCIAL

En aquest epígraf l'Obra Social enregistra les subvencions rebudes de "la Caixa" per les compres d'immobilitzat material i les inversions financeres. El moviment produït durant l'exercici 2013 és el següent:

	<u>Material</u>	<u>Financer</u>	<u>Total</u>
Saldo a 31 de desembre de 2012	363.193	207.729	570.922
Addicions de l'exercici	3.675	-	3.675
Traspassos de l'exercici	(8.700)	8.700	
Amortització	(11.318)	-	(11.318)
Deteriorament d'inversions financeres	-	(4.300)	(4.300)
Saldo a 31 de desembre de 2013	<u>346.850</u>	<u>212.129</u>	<u>558.979</u>